

P. KIER GOPS MIRENA BIALA

P. PRZEW R.G. GRONOWO ELBL. Olsztyn, 18 lipca 2022 r.

KRZYSZTOF DOROSZ.

PN.4131. 303 .2022

25 07 2022 mmw

ROZSTRZYGNIĘCIE NADZORCZE

Działając na podstawie art. 91 ust 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2022 r., poz. 559 z późn. zm.), **stwierdzam nieważność uchwały Nr XXXVIII/244/2022 Rady Gminy Gronowo Elbląskie z dnia 22 czerwca 2022 r. w sprawie regulaminu udzielania pomocy materialnej o charakterze socjalnym uczniom zamieszkałym na terenie Gminy Gronowo Elbląskie w części dotyczącej:**

- § 9 ust. 1 załącznika Nr 1 do uchwały w zakresie sformułowania „...(faktury VAT wystawione na wnioskodawcę, rachunków, biletów miesięcznych dla uczniów szkół ponadpodstawowych, dowodów wpłat wystawionych na wnioskodawcę lub pełnoletniego ucznia)” oraz sformułowania „... Paragony nie dokumentują poniesionych wydatków i nie będą brane pod uwagę.”,

a także załącznika Nr 2 do uchwały w części dotyczącej:

- Tabeli II. Dane wnioskodawcy w zakresie rubryki Adres zameldowania oraz rubryki PESEL,

- Tabeli III. Dane uczniów uprawnionych do stypendium szkolnego wnioskodawcy w zakresie rubryki Data urodzenia oraz rubryki PESEL, a także w zakresie sformułowania „...pesel” w rubrykach dotyczących danych ojca/matki opiekuna prawnego,

- Tabeli VI. Deklaracja o wysokości dochodu rodziny uzyskanego w miesiącu poprzedzającym złożenie wniosku lub w przypadku utraty dochodu w miesiącu, w którym wniosek został złożony - oświadczenie (lit. a), iż gospodarstwo domowe ucznia składa się z następujących osób (przez gospodarstwo domowe rozumie się wszystkie osoby spokrewnione lub niespokrewnione, razem mieszkające i gospodarujące) – Tabela w zakresie kolumny PESEL i kolumny Stopień pokrewieństwa, a także oświadczenia (lit. b), iż łącznie dochody wymienionych powyżej kolejno członków gospodarstwa domowego ucznia uzyskane w miesiącu poprzedzającym złożenie niniejszego wniosku bądź (w przypadku utraty dochodu) w miesiącu złożenia wniosku pomniejszone o obciążeniem podatkiem dochodowym, składką na ubezpieczenie zdrowotne oraz ubezpieczenie społeczne, wyniosły – Tabela w zakresie kolumny Źródła dochodów oraz Tabela Alimenty świadczone na rzecz innych osób (w całości).

UZASADNIENIE

Uchwałą, o której mowa na wstępie, Rada Gminy Gronowo Elbląskie, powołując się na art. 18 ust. 2 pkt 14a, art. 40 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym oraz art. 90f ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz.U. z 2021 r.,

poz. 1915 z późn. zm), ustaliła regulamin udzielania pomocy materialnej o charakterze socjalnym uczniom zamieszkałym na terenie Gminy Gronowo Elbląskie, stanowiący załącznik Nr 1 do przedmiotowej uchwały (zwanego dalej Regulaminem) oraz określiła wniosek o przyznanie pomocy materialnej o charakterze socjalnym w formie stypendium szkolnego/zasiłku szkolnego, stanowiący załącznik Nr 2 do niniejszej uchwały.

W ocenie organu nadzoru ww. uchwała, w zakresie określonym w sentencji rozstrzygnięcia nadzorczego, podjęta została z istotnym naruszeniem prawa.

W myśl art. 90f ustawy o systemie oświaty, rada gminy uchwała regulamin udzielania pomocy materialnej o charakterze socjalnym dla uczniów zamieszkałych na terenie gminy, kierując się celami pomocy materialnej o charakterze socjalnym, w którym określa w szczególności: sposób ustalania wysokości stypendium szkolnego w zależności od sytuacji materialnej uczniów i ich rodzin oraz innych okoliczności, o których mowa w art. 90d ust. 1, czyli z uwagi na bezrobocie, niepełnosprawność, ciężką lub długotrwałą chorobę wielodzietność, brak umiejętności wypełniania funkcji opiekuńczo-wychowawczych, alkoholizm lub narkomanię, a także gdy rodzina jest niepełna lub wystąpiło zdarzenie losowe (pkt 1), formy, w jakich udziela się stypendium szkolne w zależności od potrzeb uczniów zamieszkałych na terenie gminy (pkt 2), tryb i sposób udzielania stypendium szkolnego (pkt 3) oraz tryb i sposób udzielania zasiłku szkolnego w zależności od zdarzenia losowego (pkt 4).

Postanowienia zawarte częściowo w § 9 załącznika Nr 1 do uchwały stanowiące, że „.... stypendia szkolne przyznane w formach, o których mowa w § 8 ust. 1 pkt 1 i 3 Regulaminu wypłacane są przelewem na rachunek bankowy wskazany we wniosku po uprzednim przedstawieniu odpowiednich dokumentów potwierdzających poniesione wydatki (*faktury VAT wystawione na wnioskodawcę, rachunków, biletów miesięcznych dla uczniów szkół ponadpodstawowych, dowodów wpłat wystawionych na wnioskodawcę lub pełnoletniego ucznia*), stypendium przyznane w formie, o której mowa w § 8 ust. 1 pkt 4 wypłacane jest przelewem na rachunek bankowy wskazany we wniosku lub w gotówce. *Paragony nie dokumentują poniesionych wydatków i nie będą brane pod uwagę*”, stanowią rażące naruszenie art. 90f pkt 1, w związku z art. 90d ust. 1 ustawy o systemie oświaty oraz w związku z art. 75 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz.U. z 2021 r., poz. 735 z późn. zm.).

Zgodnie z art. 90n ust. 4 ustawy o systemie oświaty, do wniosku o przyznanie świadczenia, załączyć należy „dane uzasadniające przyznanie świadczenia pomocy materialnej”. Z treści zaś art. 90n ust. 1 ustawy o systemie oświaty wynika, że w sprawach świadczeń pomocy materialnej o charakterze socjalnym, do których ustawa zalicza stypendium szkolne oraz zasiłek szkolny, wydaje się decyzje administracyjne. Zatem, w ocenie organu nadzoru, nie można uzależnić przyznania wymienionych świadczeń od przedłożenia wyłącznie dokumentów wskazanych w § 9 ust. 1 Regulaminu, ustanawiając zamknięty katalog środków dowodowych, tj. faktur i rachunków. Dokument, w postaci rachunku czy faktury, biletu miesięcznego dla uczniów szkół ponadpodstawowych, dowodu wpłaty wystawionego na wnioskodawcę lub pełnoletniego ucznia jest tylko jednym ze środków dowodowych, przewidzianych w Kodeksie postępowania administracyjnego. Zgodnie bowiem z art. 75 § 1 k.p.a., jako dowód należy

dopuszczyć wszystko, co może przyczynić się do wyjaśnienia sprawy, a nie jest sprzeczne z prawem. Katalog środków dowodowych jest zatem otwarty, a próba jego ograniczenia poprzez regulacje zawarte w akcie prawa miejscowego, jest działaniem sprzecznym z prawem. Podobnie orzekł Wojewódzki Sąd Administracyjny w Gorzowie Wielkopolskim wyrokiem z dnia 24 marca 2010 r., sygn. akt II SA/GO 127/10.

Ponadto, Rada Gminy Gronowo Elbląskie z rażącym naruszeniem prawa częściowo określiła wzór wniosku o przyznanie stypendium szkolnego/zasiłku szkolnego, za pomocą którego można ubiegać się o świadczenie. We wzorze tym Rada, w sposób nieuprawniony, zobowiązała wnioskodawców do wskazania daty urodzenia ucznia, PESEL-u ucznia, wnioskodawcy, ojca, matki, opiekuna prawnego ucznia, oraz PESEL-u osoby spokrewnionej lub niespokrewnionej, razem mieszkającej i gospodarującej z uczniem, miejsca zameldowania wnioskodawcy, stopnia pokrewieństwa członków rodziny ucznia oraz źródeł dochodu członków gospodarstwa domowego ucznia, a także informacji o alimentach świadczonych na rzecz innych osób.

Zgodnie z art. 90n ust. 4 ustawy o systemie oświaty wniosek o przyznanie świadczenia pomocy materialnej o charakterze socjalnym zawiera w szczególności: imię i nazwisko ucznia i jego rodziców (pkt 1), miejsce zamieszkania ucznia (pkt 2), dane uzasadniające przyznanie świadczenia pomocy materialnej, w tym zaświadczenie albo oświadczenie o wysokości dochodów, z zastrzeżeniem ust. 5 (pkt 3), pożądaną formę świadczenia pomocy materialnej inną niż forma pieniężna (pkt 4). Skoro zatem ustawodawca wskazał elementy obligatoryjne wniosku, to rada gminy nie jest uprawniona do regulowania tej materii w uchwale, w szczególności poprzez zobowiązanie do podania dodatkowych informacji, niewynikających z ww. przepisów ustawy. Trudno również uznać, że wymaganie we wniosku ww. danych, zwłaszcza PESEL-u, czy źródeł dochodu członków gospodarstwa domowego ucznia jest niezbędne do realizacji założeń wynikających z ww. regulaminu.

Organy jednostek samorządu terytorialnego muszą mieć ponadto na uwadze przepisy Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (Dz. U. UE L Nr 119, str. 1). Artykuł 5 ust. 1 lit. b ww. rozporządzenia, stanowi, że dane osobowe muszą być zbierane w konkretnych, wyraźnych i prawnie uzasadnionych celach i nieprzetwarzane dalej w sposób niezgodny z tymi celami.

W ocenie organu nadzoru, brak jest podstaw do żądania wskazanych danych osobowych. Mając powyższe na uwadze rozstrzygnięto, jak na wstępie.

Od niniejszego rozstrzygnięcia nadzorczego przysługuje skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Olsztynie za pośrednictwem Wojewody Warmińsko-Mazurskiego w terminie 30 dni od dnia jego doręczenia.

Otrzymują:

1. Przewodniczący Rady Gminy Gronowo Elbląskie.
2. Wójt Gminy Gronowo Elbląskie.

